

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

לפני כבוד סגנית הנשיא צילה צפת

המבקשת פולר מערכות אלקטרוניות בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד רנן גרשט, עו"ד שגיא בנתאי, עו"ד שירן גורפיין ועו"ד טלי שלו

נ ג ד

המשיבות 1. ש. שלמה החזקות בע"מ

2. ש. שלמה רכב בע"מ

3. ש. שלמה (ניהול ציים) בע"מ

4. ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד פנחס רובין, עו"ד שגית אוחנה-ליבנה, עו"ד אהוד כצלסון ועו"ד ליאור שרעבי

פסק-דין

בקשה לאישור הסדר פשרה על-פי סעיף 18 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.

רקע

1. עניינה של הבקשה לאישור התובענה הייצוגית (להלן: **בקשת האישור**), בטענה כי משיבות 1-4 גבו סכומי ביטוח ביתר מכל לקוח שחכר מהן כלי רכב (ליסינג) ונדרש לשלם עבור ביטוח חובה. נטען, כי המשיבות חייבו את הלקוח בנוסף לדמי הביטוח, סכום עודף בדמות החזר הוצאות אשר אף סווג כ"סכומים שאינם חייבים במע"מ". אליבא דמבקשת, ההפרש בין הסכום שנגבה כהחזר הוצאות בגין פרמיית ביטוח החובה ובין הסכום שהועבר לחברת הביטוח – משיבה 4 – היה גדול מ-400 ₪ לרכב.
2. עילות התביעה המפורטות בבקשת האישור: הפרת חוזה; טעות לפי סעיף 14 והטעיה לפי סעיף 15 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 (להלן: **חוק החוזים**); הפרת החובה לנהוג בתום לב במשא-ומתן לקראת כרית חוזה לפי סעיף 12, ובקיום החוזה לפי סעיף 39, לאותו חוק; עוולה של הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הניזקין [נוסח חדש] (להלן: **הפקודה**); חובות חקוקות בחוק החוזים ובחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981; עוולת הרשלנות לפי סעיפים 35-36 ועוולת התרמית לפי סעיף 56 לפקודה; עשיית עושר ולא במשפט לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979; וכן עילות, בכל הנוגע למשיבה 4, מכוח חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

3. הסעדים שהתבקשו: לקבוע כי המשיבות הפרו את החובות המוטלות עליהן; לחייב את המשיבות להשיב את הסכומים שגבו שלא כדין, בצירוף ריבית והפרשי הצמדה מיום תחילת התשלומים על פוליסת הביטוח.
4. בקשת האישור נתמכה בחוות דעתו של מנהל תיקי ההשקעות (ברוך) ברי רון (נספח 18), על-פיה הפער בין הסכום ששילמו המשיבות על פרמיית ביטוח החובה ובין הסכום שגבו מהלקוחות כחוזר ההוצאות על ביטוח – עמד על סך של 449 ₪ לרכב. לפי אותה חוות דעת, בשנים 2008–2011 נגבה מלקוחות הליסינג התפעולי סכום עודף כולל של 125,876,412 ₪.
5. עוד טרם הגשת תגובה לבקשת האישור, ולאחר הליך גישור לפני השופטת (בדימוס) הילה גרסטל, שבגדרו התמנתה בודקת מומחית מטעמה, הוגש הסדר הפשרה מושא פסק-דין זה.

הסדר הפשרה המקורי

6. הצדדים (משיבה 1 אינה צד להסדר) הגיעו כאמור להסכם פשרה בלי שצד יודה בטענות הצד שכנגד, שהוגש לאישור ביום 23.01.18 ולהן עיקריו:
7. הגדרת הקבוצה: "[...] לקוחות שירותי הליסינג של שלמה רכב, שלמה ניהול ציים וש. שלמה פסגה בע"מ (חברה בשליטת שלמה רכב) – כולן חברות מקבוצתן של המשיבות [...] – מיום 1.1.2008 ועד ליום 31.12.2011 [...] (ה"הואיל" השביעי במבוא להסכם).
8. ש. שלמה רכב בע"מ וש. שלמה חברה לביטוח בע"מ התחייבו לפצות את חברי הקבוצה בהטבה – הענקת הזכות לשכור כלי רכב ללא תמורה (סעיף 1 לנספח 1 להסכם הפשרה). הוסכם כי "כל חבר בקבוצה יהא זכאי ל-1.2 ימי השכרה עבור כל רכב שחכר, מהלך שנה שלמה, בין השנים 2008–2011 [...] (שם, סעיף 2). ההטבה ניתנת למימוש מרגע זה, אך כפופה למגבלות זמינות כלי הרכב והזמנתם. "לצורך מימוש ההטבה", הוסכם עוד (שם, סעיף 4), "תעמיד שלמה רכב, במשך 6 שנים, 103 כלי רכב מדרגה G (הכוללת, לשם הדוגמא, דגמי מאזדה 3, אופל אסטרה ופורד פוקוס), אותם יוכלו חברי הקבוצה לשכור בהתאם לזכאותם". כדי לממש את ההטבה יש לחתום על חוזה השכרה סטנדרטי (נספח א להסכם), "[...] שיחול בשינויים המחויבים ובכפוף לתנאים המפורטים בסעיף 7 להלן (אשר משלימים את הפרטים הנדרשים בהסכם הסטנדרטי הנ"ל). בכל מקרה של סתירה בין הוראות ההסכם הסטנדרטי ובין הוראות נספח זה – תגברנה הוראות נספח זה" (סעיף 5 לנספח 1 להסכם), וכן יש לתאם את המועד למימוש ההטבה בעוד מועד במוקד של משיבה 2. בחוזה ייכללו בין היתר הפרטים האלה:

[...]

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

- 7.1 הגבלת מספר הקילומטרים, כך שמספר הקילומטרים המרבי ליום השכרה לא יעלה על 200 ק"מ; חריגה ממספר הקילומטרים כאמור תתומחר לפי 1.52 ש"ח לק"מ, כולל מע"מ.
- 7.2 השתתפות עצמית עבור נזק לרכב או לצד ג' תהא עד לגובה של 2,000 ש"ח, כולל מע"מ.
- 7.3 איסוף הרכבים שיושכרו עם מימוש ההטבה, כמו גם החזרתם, יעשו בקרית שלמה, בצריפין.
- 7.4 לא תתאפשר נהיגה במסגרת ההטבה לנהג חדש ו/או נהג צעיר.

(שם, סעיף 7)

הצדדים העריכו (שם, סעיף 3) את שווי ההטבה בסכום של 38 מיליון ש"ח (מע"מ, אם יחול, כלול).

אשר לאופן מימוש ההטבה, הוסכם (שם, סעיף 6) כי חברי הקבוצה יידרשו לממשה ברציפות בגין כל רכב מזכה, ואולם סך-כל ימי השכירות להם זכאי חבר קבוצה אחד בגין כמה כלי רכב מזכים לא יעלה על חודש. זאת, כדי למנוע המתנה ארוכה מחברי קבוצה שאינם זכאים לריבוי ימי השכרה.

9. סעיף 8 לנספח 1 להסכם קובע, כי ההטבה תינתן במשך שש שנים. לאחר תום תקופת ההטבה לא יתאפשר לממשה עוד.

10. בהתאם להחלטתי מיום 29.1.18 הבקשה לאישור הסדר הפשרה פורסמה והומצאה ליועץ המשפטי לממשלה ולממונה על הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן.

ההתנגדויות להסדר הפשרה

11. ב-7 במאי 2018 הוגשה התנגדות להסדר מטעם המועצה הישראלית לצרכנות. להלן עיקריה:

(א) אף שניתן לזהות ולאתר את חברי הקבוצה, הסדר הפשרה אינו מעניק להם סעד כספי כי אם "הטבה", ואילו סעיף 20(ג)(1) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי פיצוי בדמות הטבה הוא בבחינת ברירת מחדל, עת פיצוי כספי אינו מעשי בנסיבות העניין, ובמקרה דנן חלק מחברי הקבוצה עדיין נותרו לקוחות של המשיבות.

(ב) חסרים פרטים הכרחיים להכרעה בשאלה אם ההסדר סביר, ראוי והוגן בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה – על הצדדים חלה החובה לפרט מה גודל הקבוצה, כמה כלי רכב הוחכרו בשנים 2008–2011 וכמה מהם מזכים בפיצוי, מה עלותה של ההטבה למשיבות ועוד. פרטים אלו לא הועמדו לעיני בית המשפט. למשל, אף השאלה מה יקרה אם יבקש חבר קבוצה לשכור את הרכב לפרק זמן ארוך משיותר לו, נותרה ללא מענה. בהתחשב במספר כלי הרכב שיועמדו

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

לצורך מימוש ההטבה, יש להניח שהיעתרות לבקשתו תקצר את משך השכירות של רעיו; בחומר שהוגש התגלה הפרש ניכר בין מספר כלי הרכב שהוחכרו בשלוש השנים (כ-187,975 לכל היותר), ששימש לחישוב ההטבה, ובין המספרים שבהם נקב המומחה מטעם המבקשת (232,198).

ג) למעשה שווי ההטבה נמוך בהרבה מ-38 מיליון ש"ח, גם משום שלא כל חברי הקבוצה יממשו את הזכות וגם מפני שהסכום הנקוב אינו מייצג את השווי לקבוצה או את העלות למשיבות. כל שהוסבר הוא כי שווי ההטבה חושב לפי מספר חברי הקבוצה, וכל שצוין הוא מספר ההטבות לו זכאי כל חבר ושווייה של ההטבה על-פי מחירון ההשכרה של קבוצת שלמה, נכון לנובמבר 2017. מאתר המרשות של המשיבות עולה, כי המחירון קובע ששכירת רכב מדרגה G6 ליום אחד תעלה 167.50 ש"ח, ולמזמינים דרך האתר – כ-150 ש"ח (נספח 1 להתנגדות). רוצה לומר: שווי ההטבה יעמוד על כ-38 מיליון ש"ח רק אם כל כלי הרכב יושכרו למשך שש שנים מלאות, וציפייה זו אינה סבירה. שווי ההטבה כיום אינו שווה ערך לשווייה בחלוף הזמן, באשר יהיו חברי קבוצה שיידרשו לחכות שש שנים למימושה. אף אין לדעת אם ההטבה בעלת ערך ממשי לחברי הקבוצה, ובפרט אלו שעדיין לקוחות של המשיבות וחוכרים מהן כלי רכב דרך קבע. השווי פוחת כשמביאים בחשבון שלצורך העניין הוקצו רק 103 כלי רכב, מאגר מוגבל מכדי שכל חבר בקבוצה יוכל לבחור את מועד מימוש ההטבה. אם בכך לא די, חברי הקבוצה לא יוכלו לשכור את הרכב למספר הימים הדרוש להם, אלא יאולצו לממש את ההטבה ברציפות לכל רכב מזכה. מה גם שיהיה עליהם להגיע עד צריפין כדי לקחת את כלי הרכב, ולנהוג לא יותר ממאתיים קילומטר ביום.

ד) לא נקבע מנגנון לפיקוח על ביצוע ההסדר באופן שיבטיח מימוש הטבה מקסימלי ככל הניתן, ויבטיח מעקב אחר שיעור המממשים אותה.

ה) ההסדר יוצר מעשה בית דין גם מבחינתה של משיבה 1, אך היא אינה צד לו (לגרסת הצדדים לא נתנה שירותים לקבוצה בתקופה הרלבנטית).

ו) הצדדים לא התנו את תשלום שכר טרחת באי-כוח המבקשת בשיעור מימוש ההטבה.

12. ביום 11.7.18 הוגשה התנגדות להסדר הפשרה מטעם היועץ המשפטי לממשלה. מאחר שרוב טעמיה דומים לאלו של המועצה לצרכנות, אצייןם בקצרה:

א) ההסדר סותר את הוראות חוק תובענות ייצוגיות. על אף שאין מניעה לאתר את חברי הקבוצה, הוסכם להעניק להם הטבה ולא סעד כספי. סעיף 19(ד2) לחוק תובענות ייצוגיות [תוקן ב-2016] קובע שעל הוראת סעיף 20 – וסעיף 20(ג1) כמובן בכללו – יחולו, "[...] בשינויים המחויבים, גם על החלטה של בית המשפט לאשר הסדר פשרה לפי סעיף זה". דרושים מאמצים כנים לאיתור חברי הקבוצה ולפיצויים ישירות בכסף.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

ב) שווי ההטבה שהוצג בהסכם נאמד בסך של 38 מיליון ש"ח, נמוך בהרבה מסכום הגביה העודפת בזמנים הרלוונטיים על-פי חוות דעת המומחה שצורפה לבקשת האישור, שעומד על סכום קרוב ל-126 מיליון ש"ח. יש לצפות ששווי ההטבה האמיתי אף יהיה נמוך מהערכת הצדדים, הואיל ומחיר המחירון אינו מייצג את עלות ההטבה למשיבות וגם מהטעם שרק מעטים ינצלו את ההטבה בנסיבות המקרה. את התחשיבים שבבסיס סכום ההטבה צריך אפוא להעמיד לבדיקת בודק.

ג) חסרים בהסכם פרטים מהותיים לבחינתו ולאישורו וכן אופן פיקוח אחר הוצאתו לפועל.

ד) יש לאפשר להחנות את כלי הרכב שישמשו להטבה בחניונים ברחבי הארץ מלבד זה שבקריית שלמה בצריפין.

ה) בהסדר לא הותנה תשלום שכר הטרחה של הפרקליטים המייצגים בשיעור מימושה של ההטבה.

ו) משיבה 1 אינה צד להסדר.

בנוסף לאמור, עמד היועץ המשפטי גם על אלה: ראשית, ראוי להביא את תוכן ההסדר לידיעת חברי הקבוצה במישרין ובאתרי המרשתת של המשיבות ולא להסתפק בפרסום בשני יומונים; שנית, את שווי הכספי של חלק ההטבה אשר לא ינוצל מקץ שש שנים – אם ייוותר כזה – יש להעביר לקרן לניהול כספים שנפסקו כסעד ולחלוקתם; שלישית, אם לא הופיעה בחוזי ההשכרה קודמים עליהם הוחתמו המחכירים משנת 2008 ועד 2011, ההתחייבות שלא לנהוג באזורים שמחוץ לריבונותה המלאה של מדינת ישראל (קרי: יהודה ושומרון), אין זה סביר להוסיף תניה זו לחוזה שעליו יוחתמו המנצלים את ההטבה.

תשובת הצדדים להתנגדויות

13. במענה לטענה המרכזית שהעלו היועץ המשפטי לממשלה והמועצה, ולפיה כל אימת שאיתור חברי הקבוצה אפשרי יש להשיב להם את הגביה העודפת ולא להנהיג מתווה הטבה כגון זה עליו הוסכם, הדגישו המשיבות, שהזכות לנצל את ההטבה אינה תלויה ברכישת שירות, וכן הפנו לנוסח סעיף 20(א) לחוק (הדגשות שלי צ.צ.):

הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית, כולה או חלקה, רשאי הוא במסגרת החלטתו על מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה להורות, בין השאר, הוראה כמפורט להלן, לפי הענין, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להכביד במידה העולה על הנדרש על חברי הקבוצה או על בעלי הדין:

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

- (1) על תשלום פיצוי כספי או על מתן סעד אחר, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור;
- (2) על כך שכל חבר קבוצה יוכיח את זכותו לפיצוי כספי או לסעד אחר;

מכוח סעיף 19(2ד) לחוק גם כוחו זה של בית המשפט, כאמור, יפה בבואו לאשר הסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות.

17. אשר לטענה כי שווי ההטבה נופל מ-38 מיליון ש"ח, טענו המשיבות כי השווי חושב באופן שמרני, בהינתן כי מקורו בתעריף מחירי השכרה המונהג ב"תקופות שפל" (יחסית), בעוד שחברי הקבוצה יכולים לנצלה בכל תקופה שירצו. נטען, כי אילו חושבה ההטבה לפי המחירון עונת השיא היה שווי ההטבה גבוה יותר. זאת ועוד, לא מעט מחברי הקבוצה נותרו לקוחות של המשיבות והם שוכרים רכבי ליסינג באופן קבוע.

18. המשיבות לא התנגדו לדרישה לבנות מנגנון פיקוח על מימוש ההטבה ובית המשפט רשאי להורות על כך מכוח סמכותו אם ימצא לנכון.

19. המשיבות עמדו על כך שיש להתחשב בעלות ריתוק כלי הרכב לטובת ההסדר. עלויות אלו אינן תלויות בשיעור מימוש ההטבה על ידי חברי הקבוצה, ועל-כן לא ייוותר דבר להעביר לקרן לניהול כספים הנפסקים כסעד ולחלוקתם.

20. לעניין צירוף משיבה 1 כצד להסדר הפשרה השיבו המשיבות כי זו לא סיפקה שירותי השכרת רכב בשנים עליהן סבה בקשת האישור, ועל כן לא תיתן את ההטבה לפי ההסדר.

21. אשר לטענה בדבר חסר בפרטים שיאפשרו את הערכת ההסדר, טענו המשיבות כי אין משמעות מעשית למספר הזכאים להטבה בהתחשב בכך שההטבה ניתנת על-פי שנות ההשכרה; לשיטתן החשיבות גלומה במספר ימי ההשכרה, ואותו ניתן להסיק מהנתונים שפורטו. מאותו טעם טענו המשיבות כי גם מספר כלי הרכב שהושכרו בין 2008 ל-2011 אינו ממין העניין. לדבריהן חלק מאותם כלי רכב הושכרו בין ובין עצמן, חלק הושכרו בעסקה שלא כללה ביטוח, אחרים הושכרו מחוץ לישראל וכיו"ב. כך או אחרת, המשיבות ציינו כי הן מוכנות להעניק למי ששכרו מהן רכב למשך תקופה קצרה משנה הטבה זהה לזו שתינתן לאלו ששכרו רכב למשך שנה שלמה.

22. המשיבות נדרשו עוד להגבלות על מימוש ההטבה עליהן הצביעו המתנגדים, כמו איסוף הרכב מצריפין בלבד.

23. גם המבקשת סברה כי יש לדחות את ההתנגדויות, מנימוקים דומים לנימוקי המשיבות, וכן פירטה בהרחבה מדוע שכר הטרחה שעליו הומלץ הוא הולם ועוד.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

24. כפי שיפורט להלן, חלק ניכר מההתנגדויות קיבל בסופו של דבר מענה בהסדר הפשרה המתוקן.

חוות דעת הבודקת

25. ביום 13.2.19 התקיים הדיון הראשון, בנוכחות הצדדים והמתנגדים. במהלך הדיון פירטו המשיבות את תיקוני ההסכם המקובלים עליהן. תיקונים אלו מצאו את ביטויים בסופו של דבר בנוסח ההסכם המתוקן. במהלך דיון זה, בהסכמת הצדדים והמתנגדים, מונתה עו"ד ורו"ח סיגל רוזן-רכב (שמונתה מומחית מטעם המגשרת) לבודקת מטעם בית המשפט, ובשלב הראשון התבקשה להגיש דוח על עבודתה בהליך הגישור. דוח זה הוגש והועבר למתנגדים (להוציא אחד הנספחים). בתגובה לדוח טענו היועץ המשפטי לממשלה והמועצה, כי לא מצאו בו נתונים שיסייעו להעריך את שווי ההטבה או את סבירותה.

26. ביום 10.6.19 התקיים דיון נוסף בבקשה לאישור הסדר הפשרה, ובגדרו התבקשה הבודקת להידרש "[...] ליתרונות ו[ל]חסרונות שבהסכם הפשרה מבחינת כלל חברי הקבוצה, בשים לב למכלול הנסיבות, תוך בחינת הנתונים שהיוו את המסד לתחשיב הסדר הפיצוי אליו הגיעו הצדדים" (עמ' 3 לפרוטוקול אותו דיון, שורות 10-12). חוות דעתה של הבודקת הוגשה ב-2 באוקטובר 2019.

27. כדי לקבוע אם הסדר הפשרה סביר, ראוי והוגן כלפי החברים בקבוצה, בחנה הבודקת את אומדן ההיקף המרבי של נזקי הקבוצה; את סוגיית הפיצוי בהטבה שעליה הוסכם (ולא בכסף), בראי נחיצותה של ההטבה לחברים בקבוצה; את פרטיו של המנגנון למתן ההטבה לחברי הקבוצה ואת השפעתם על הוצאת ההסדר לפועל; את אופן היידוע על ההטבה; את מנגנון הפיקוח על קיום ההסדר. הבודקת אף נדרשה לשכר הטרחה עליו המליצו הצדדים. להלן ממצאי בדיקתה:

א) סכום הנזק על פי כתב התביעה, בסך של 126 מיליון שקלים, גבוה מדי. הוא חושב על סמך ההנחה המוטעית שבכל עסקאות הליסינג התפעוליות נכלל ביטוח חובה. הנזק המרבי אשר נגרם לחברי הקבוצה שהם צדדים שלישיים מסתכם בסך של 91 מיליון ש"ח לערך, ובכ-70 מיליון ש"ח (ריבית והפרשי הצמדה כלולים) אם מביאים בחשבון את טווח ההתיישנות.

ב) ככל שההטבה דרושה יותר לחברי הקבוצה, וניתנת באופן המעודד את מימושה, כן רבים הסיכויים שהיא תנוצל ויתאפשר לראות בה תחליף לפיצוי כספי. יש לקבוע מנגנון למימוש ההטבה אשר יקל על חברי הקבוצה ויבטיח שיעור גבוה של מימוש. אכן חברות שנמנות עם חברי הקבוצה זקוקות לכלי רכב המושכרים לזמן קצר. הבודקת למדה מהנתונים שנמסרו לה כי את מרבית ימי הזכאות לפי ההסדר אמורים לנצל לקוחות ממשיכים של המשיבות. עם זאת העריכה שגם הלקוחות הפרטיים החברים בקבוצה יזדקקו להשכרת רכב יומית.

ג) שיעורי המימוש של ההטבה לא יהיו גבוהים בלי מנגנון יידוע מוצלח. המשיבות הסכימו בהמלצת הבודקת לשכלל מנגנון זה בדרכים שונות שיפורטו בהמשך. אחת ההסכמות הייתה

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

שהמאמצים להביא את ההטבה לידיעת החברים בקבוצה יוגברו אם בשנה מסוימת ירד שיעור מימוש ההטבה מחמישים אחוז.

ד) גם מנגנון מעקב, פיקוח ובקרה נחוץ עד מאוד. הבודקת המליצה כי פעם בשנה יעדכנו המשיבות על אודות ניצול ההטבה בדוח ובתצהיר. היא הציעה פיקוח שלה שסייע להתאים את מתן ההטבה לנסיבות שייווצרו לשם ניצול מרבי. פירוט נוסף יימסר בדוח כשתגיע תקופת ההסדר לקיצה.

ה) אשר לתשלום המומלץ על ידי הצדדים כשכר טרחה לבאי-כוח המבקשת, הוצע לכרוך אותו חלקית בשיעור מימוש ההסדר. הבודקת הציעה ששיעור של 24 אחוזים יופקד בחשבון נאמנות וישולם לבאי-כוח המבקשת במשך שש שנים – תלוי בשיעורי המימוש בכל אחת מהן – ושעודפי ההפקדה אשר ייוותרו בחשבון בתום תקופת ההסדר יועברו לאור ירוק – העמותה למאבק בתאונות דרכים בישראל (ע"ר).

ו) שווי ההטבה המקסימלי הוערך בכ-42% עד 55% מנזקי הקבוצה אילו התקבלה התובענה במלואה. שווי ההטבה שציינו הצדדים בהסדר, סך 38 מיליון השקלים, אינו אלא מספר ימי הזכאות, 225,570 (103 כלי רכב × 6 שנים × 365 ימים בשנה), כפול 167.5 ש, מחיר המחירון ליום שכירות בנובמבר 2017. על-פי חוות הדעת, הסכום של 38 מיליון ש"ח הוא השווי המרבי בכוח, ומטבע הדברים השווי בפועל צפוי להיות נמוך יותר. ההסדר יוכל להיחשב ראוי, לדעת הבודקת, אם ינוצלו יותר מחמישים אחוזים מההטבה.

28. בניסיון להתמודד עם הפער ולהגביר את ניצול ההטבה עד כמה שניתן, הציעה הבודקת מספר הצעות, ואלה המרכזיות שבהן:

א) מספר ימי ההשכרה שחברי הקבוצה זכאים להם יעוגל תמיד מעלה.

ב) כאשר ייווצר ביקוש רב להטבה, יוגדל מספר כלי הרכב עד 120 אחוז. במקרה כזה תקוצר התקופה משש שנים.

ג) הענקת הזכות לכל חבר קבוצה לפלג באופן חד-פעמי את ימי הזכאות בנוסף לפיצול שהוגדר בהסדר.

ד) הרחבת קשת הסניפים שאליה יוכלו חברי קבוצה להגיע כדי לקחת רכב ולהחזירו.

ה) מתן האפשרות להעביר לאחריים את הזכות לנהוג ברכב, מכיוון שהדרישה לשימוש רציף ברכב בימי הזכאות מגבילה במיוחד את הלקוחות ה"קטנים".

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

- ו) הענקת הזכות גם לנהגים צעירים ליהנות מההטבה, בתוספת תשלום (כמקובל אצל המשיבות).
- ז) חידוד העובדה שאזרח ישראל אינו מנוע מנהיגה ביהודה ובשומרון, בתנאי שאינו חורג מהאזורים המותרים.
- ח) פרסום ההסדר וההטבה בעיתונים, בדואר אלקטרוני ובאתר המרשתת של המשיבות. בצד זאת – פרסום ללקוחות הממשיכים שזכותם לנצל למעלה משישים אחוז מימי הזכאות בחשבונות התקופתיות. חברי קבוצה שלא ינצלו את זכותם בשנה שבה לא יגיע המימוש הכללי למחצית – יקבלו פנייה נוספת (שש פניות לכל היותר).
29. המועצה לצרכנות הגישה את עמדתה נוכח חוות דעת הבודקת, ובגדרה נטען בין היתר, כי היא עומדת על דעתה שיש להעניק סעד כספי ולא הטבה. גם הבודקת, כך לפי המועצה, מתקשה לאמוד את שיעורי המימוש הצפויים של ההטבה. לדוגמה, הבודקת לא בחנה אם מחיר המחירון שעל בסיסו חושב שווי ההטבה הוא המחיר שהלקוחות משלמים בפועל כלקוחות הליסינג התפעולי.
- המועצה הייתה שותפה לדעת הבודקת בנקודת המוצא, לפיה לשיעור מימוש ההטבה יש השפעה ישירה על שווי ההסדר, והסכימה לרוב הצעותיה לתיקון ההסדר באופן שישפר את מנגנון המימוש. בכל הנוגע להצעת הבודקת להגדיל את היצע כלי הרכב בתקופה של ביקוש רב, סברה המועצה כי אין לקצר את תקופת ההטבה גם אם יוגדל היצע כלי הרכב. המועצה פירטה (בסעיף 63 לעמדתה) את התיקונים הנדרשים כדי להגדיל את שיעורי המימוש עד כמה שניתן, שכפי שיפורט להלן רובם התקבלו.
30. גם היועץ המשפטי לממשלה הגיב לחוות דעת הבודקת, ואף הוא עמד על התנגדותו באשר לאופי הפיזיו, שצריך להיות סעד כספי. מכל מקום היועץ ששם והציע כי שווי ההטבה שלא ינוצל יועבר לקרן. היועץ לא הסכים להצעת הבודקת לתשלום 76 אחוזים משכר הטרחה בלא קשר למימוש ההטבה. אשר להצעת הבודקת להעברת יתרת שכר הטרחה לעמותה, אם יהיה שיעור המימוש נמוך וייוותר עודף – היועץ עמד על כך שיתרה זו תועבר לקרן.
31. המבקשת הודיעה כי היא מתנגדת למנגנון התשלום של שכר טרחת באי-כוחה באופן שהציעה הבודקת. לשיטתה יש לבחון את נאותות הפיזיו ביחס לשווי המוערך ללקוח ולא ביחס לעלות למשיבות; ההטבה נחוצה לחברי הקבוצה;
32. בדיון נוסף שהתקיים ביום 25.11.19 הודיעו באי-כוח המשיבות כי יקבלו חלק נכבד מהערות הבודקת והמועצה.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

33. ביום 26.11.19 הוגשו מסמכים חסויים, שכללו תחשיב של גובה הנזק בתביעה (נספח 2); נתוני הלקוחות הממשיכים ושיעור זכאותם להטבה שבהסדר (נספח 3); נתוני השכרות כלי הרכב של לקוחות הליסינג הממשיכים (נספח 4); חישוב שווי ההטבה שבהסדר (נספח 5).

הסדר הפשרה המתוקן

34. בהמשך להסכמת הצדדים לתקן את הסדר הפשרה, הוגש ב-9 בדצמבר 2019 הסכם הפשרה המתוקן בין המבקשת לבין משיבות (המשיבה 1 אינה צד להסדר).

35. בעוד שעל-פי ההסכם המקורי (סעיף 2 לנספח 1), כל חבר קבוצה יהיה זכאי ל-1.2 ימי השכרה לכל רכב שחכר במהלך שנה מלאה בשנים 2008–2011. בהסדר המתוקן הוסכם כי גם חבר קבוצה שחכר רכב לחלק מהשנה יהא משך התקופה אשר יהא, יהיה זכאי להטבה באופן יחסי לאותה שנה. עוד הוסכם כי סך ימי ההשכרה להם זכאי כל חבר קבוצה, יעוגל למספר השלם שמעליו (סעיף 2 לנספח 1 להסכם המתוקן).

36. ההטבה ניתנת למימוש במשך שש שנים בכל ימות השנה, ובכללם סופי שבוע וחגים, ובלבד שכלי הרכב יילקחו בימים ובשעות שבהם נקודות האיסוף פועלות, וכל עוד יש כלי רכב זמינים (סעיף 3).

37. משיבה 2 תעמיד לצורך מימוש ההטבה 103 כלי רכב מדרגה G בתקופת ההסדר (סעיף 4). אם המשיבה תזהה ביקוש תקופתי העולה על היצע כלי הרכב בהסדר, יועמדו עשרים כלי רכב נוספים, עד 123 כלי רכב בסך-הכול. בהינתן מצב כזה, תקוצר תקופת ההסדר בהתאם.

38. כדי לממש את ההטבה יידרשו הזכאים לחתום על חוזה סטנדרטי (נספח א להסכם המתוקן). הצדדים תיארו בסעיף 7 תנאים מרכזיים מתוכו:

[...]

- 7.1 הגבלת מספר הקילומטרים, כך שמספר הקילומטרים המרבי ליום השכרה לא יעלה על 200 ק"מ; חריגה ממספר הקילומטרים כאמור תתומחר לפי 1.52 ש"ח לק"מ, כולל מע"מ.
- 7.2 השתתפות עצמית עבור נזק לרכב או לצד ג' תהא עד לגובה של 2,000 ש"ח, כולל מע"מ.
- 7.3 איסוף הרכבים שיושכרו עם מימוש ההטבה, כמו גם החזרתם, י[יעשו באחד מהסניפים הבאים: (1) קרית שלמה, צריפין; (2) חיפה; (3) ירושלים; (4) באר שבע. שלמה רכב ושלמה ביטוח יווסתו ויניידו את היקף כלי הרכב העומדים למימוש בין הסניפים הנ"ל בהתאם לביקוש.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

7.4. נהגים חדשים ו/או נהגים צעירים יורשו לעשות שימוש בכלי הרכב

בכפוף לתוספת תשלום, כנהוג אצל שלמה רכב.

תיאום המועד לניצול ההטבה (סעיף 5), יצריך את הזכאים להתקשר מראש למוקד של משיבה 2.

39. בסעיף 6 לנספח 1 להסכם המתוקן נקבע:

חברי הקבוצה יוכלו לצרף ימי הטבה בגין רכבים מזכים שונים. צירוף ימי ההשכרה בגין רכבים מזכים שונים של אותו חבר קבוצה, לא יעלה על חודש ימים בכל צירוף (וזאת כדי למנוע מצב בו חברי קבוצה שאינם זכאים לריבוי ימי השכרה יאלצו להמתין תקופה ממושכת לשם מימוש ההטבה). כל חבר קבוצה יהא רשאי לפצל את מימוש צירוף ימי ההשכרה להם הוא זכאי, למספר השכרות, כמספר הרכבים המזכים שלו בתוספת אחד.

40. חבר בקבוצה יהא רשאי להאריך את תקופת ההשכרה לה הוא זכאי אם יהיו ברשות משיבה 2 כלי רכב זמינים. תחת הרכב שישכור תקצה משיבה זו להסדר כלי רכב מדרגה דומה. הארכת התקופה תגרור אחריה תשלום נפרד של הסכומים הנהוגים אצל משיבות 2 ו-4 (סעיף 10).

41. להסכם נוספה הוראה לפיה חברי הקבוצה יוכלו לממש את ההטבה בעצמם לצורכיהם שלהם (לרבות אורחים מחו"ל, עובדי קבלן, רכבי גישור, עובדים זמניים), וגם יוכלו לאפשר לעובדיהם ולבני משפחותיהם להשתמש בהטבה כפוף לתנאי ההסדר וההגבלות שנזכרו לעיל (סעיף 11 לנספח 1 להסכם המתוקן).

42. כן הובהר שהזכאים יוכלו לנהוג ביהודה ושומרון כל עוד הם מקפידים לנהוג באזורים המותרים לכניסת ישראלים ושומרים על כל הדינים הנוגעים לעניין (סעיף 9).

43. הצדדים ביקשו להורות על פרסום הודעה בדבר מתן פסק-הדין בשני יומונים בתוך שבעה ימים מהיום (סעיפים 5.1.5, 5.5 להסדר המתוקן). לכך הוסיפו הודעות שבהן יפורטו טיב ההטבה, אופן מימושה, החברים בקבוצה הזכאים לה והפרטים ליצירת הקשר כדי לנצל, אשר יפורסמו כדלהלן (סעיף 1 לנספח 1 להסכם הפשרה):

1.1. באתר המרשתת של קבוצת שלמה לכל אורכה של תקופת ההטבה;

1.2. בעיתון יומי נפוץ – אחת לשנה, לאורך תקופת ההטבה;

1.3. לחברי קבוצה שהם לקוחות קבוצת שלמה במועד הקובע [התאריך שהוגדר בסעיף 9.3.1 להסכם "...] 10 ימים מהמועד שבו פסק הדין הפך בלתי ניתן לערעור על פי המועדים הקבועים בדין להגשת ערעור ולא אושרה ארכת מועד להגשת ערעור בטרם חלפו מועדים אלה [...]" – צ' צ' – על גבי חשבונית

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

חודשית לאחר המועד הקובע, ואחת לשנה לאורך תקופת ההטבה, כל עוד הם לקוחות קבוצת שלמה;

1.4. לחברי קבוצה שאינם לקוחות קבוצת שלמה במועד הקובע – תישלח הודעה [על] אודות הסדר הפשרה בדואר ובדואר אלקטרוני בהתאם לכתובות השמורות בספרי קבוצת שלמה. ככל שיתברר שכתובות הדואר והדוא"ל של חבר קבוצה פלוני אינן מעודכנות / פעילות, ישוגרו אליו בדואר הודעות נוספות למענו העדכני באתר רשם החברות או במרשם האוכלוסין, לפי העניין.

היה ומימוש ההטבה בשנה מסוימת יהיה נמוך מ-50% מימי הזכאות שעמדו למימוש אותה שנה, קבוצת שלמה תשגר סבב הודעות נוסף לחברי הקבוצה שאינם לקוחותיה כמפורט לעיל.

44. המשיבות התחייבו לעקוב אחר ביצוע ההסדר ולמסור לבודקת, בסוף כל שנה במהלך תקופת ההסדר (סעיף 2):

[...] דו"ח שנתי ובו נתונים מקובצים לגבי מימוש ההסדר במהלך אותה שנה, לרבות מספר ימי הזכאות שנוצלו (במספרים מוחלטים, כמו גם באופן יחסי לסך כל ימי הזכאות שעמדו למימוש אותה שנה); מספר ימי הזכאות שנותרו לניצול לפי הסדר הפשרה ביתרת תקופת ההסדר; מספר כלי הרכב שרוקנו על ידי קבוצת שלמה לצורך ביצוע ההסדר מהלך אותה שנה; מספר כלי רכב נוספים שהועמדו לרשות חברי הקבוצה במהלך השנה בשל ביקוש מוגבר, וכמות ימי ההשכרה הנוספים שמומשו במסגרת מתן מענה לביקוש המוגבר; הבדקת תהא רשאית לדרוש נתונים ופירוטים לגבי מימוש ההסדר (לרבות נתונים שיאפשרו לה לנתח ולאפיין את דפוסי מימוש ההטבה ע"י חברי הקבוצה), וזאת בהתאם לשיקול דעתה ובלבד שהנתונים המבוקשים זמינים מתוך המאגר שיוקם לצורך מעקב אחר מימוש ההסדר. הבדקת תגיש לבית המשפט דו"ח שנתי לגבי נתוני מימוש ההסדר. מודגש כי משיקולים של סודיות המידע הנתונים שיוגשו לבית המשפט יהיו נתונים אגרגטיביים ולא נתונים פרטניים].

כן הוסכם בסעיף 3 על מתן סמכות לבדקת לאפשר שינוי בתנאי המימוש אם יפחת המימוש בשנה מסוימת מ-50% מימי הזכאות למימוש באותה שנה, כדלקמן:

[...] לדרוש מקבוצת שלמה (א) להוסיף עמדת איסוף ומסירה של כלי רכב (מעבר לאמור בסעיף 7.3 לנספח א' להסכם), במיקום מוסכם; ו/או (ב) לשנות את מספר כלי הרכב העומדים לרשות חברי הקבוצה במסגרת ההסדר לטווח – בין להעלות (עד 130 כלי רכב) ובין להפחית (עד 80 כלי רכב) – ולהתאים את יתרת תקופת ההסדר בהתאם

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

ו/או לדרוש מקבוצת שלמה לבצע שינוי/התאמה אחרת בהסדר, ובלבד שאותו שינוי/התאמה יוסכם על [...] קבוצת שלמה שלא תתנגד מטעמים לא סבירים.

45. בהודעה שנלוותה להסכם הפשרה המתוקן ציינה הבודקת שלא הושגה הסכמה על שינוי שכר טרחתם של באי-כוח המבקשת, והפנתה לעמדתה בחוות הדעת מיום 2.10.19.

46. היועץ המשפטי לממשלה והמועצה הגיבו להסכם המתוקן והמשיכו לעמוד על דעתם באשר לסעיף 20(ג)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, שאינו מתיר הטבה אלא סעד כספי בנסיבות דנן. היועץ המשפטי חזר והציע כי סכום שלא ינוצל יועבר לקרן לחלוקת כספים ולא יישאר בקופת המשיבות. לפי אותה עמדה, יש להתנות את תשלום שכר טרחתם של באי-כוח המבקשת במימוש ההסדר.

47. המועצה נדרשה לתיקונים מסוימים שהוסכמו על המשיבות אך לא נכללו בהסכם: ההסכם המתוקן מציג תיאור כללי של ההודעה לחברי הקבוצה ולא את לשונה המדויקת באופן שמאפשר להיווכח אם די בה; נקבע שהמשיבות יפנו בדואר אלקטרוני לחברי הקבוצה שאינם לקוחותיה במועד הקובע, אך לא ללקוחות הקיימים; הוסכם שהמשיבות ישלחו הודעות נוספות לחברי הקבוצה שאינם לקוחות בשנה בה מומשו פחות ממחצית מימי הזכאות, ואילו הבודקת המליצה להודיע במקרה כזה לכל חבר שלא ניצל את זכותו; הוער, כי להסכם המתוקן לא נלוו תצהירי הצדדים או של באי-כוחם, וכן הוסיפה כי יש לצרף תצהיר גם לדוח שיימסר לבודקת. נוסף על כך המועצה חידדה שמוטב כי יפורטו לפני הבודקת נתונים פרטניים (חסויים) של כל תת קבוצה, אשר ישקף את אופן ניצול ההטבה ולשם כך אין די בנתונים מצטברים לכלל הקבוצה. הנתונים הפרטניים ייקלו על עריכת ההתאמות להגברת הניצול בקרב קבוצות המשנה.

48. אשר לשכר טרחתם של באי-כוח המבקשת, המועצה ציינה כי לא ייתכן שזה ייקבע בהתעלם משווייה האמיתי של ההטבה לקבוצה. כן ביקשה לפסוק הוצאות משפט ואת שכר טרחתם של באי-כוח המתנגדת.

49. בתשובה לעמדות המועצה והיועץ המשפטי לממשלה להסדר הפשרה המתוקן, הדגישו המשיבות כי יפנו בדואר האלקטרוני גם לחברי הקבוצה שהינם לקוחות קיימים בתנאי שכתובת הדוא"ל ידועה להן, וישלחו הודעות נוספות ככל ויהיה צורך בכך. המשיבות לא התנגדו לצרף תצהיר חתום לדוח שיוגש לבודקת. המשיבים אישרו כי יגישו את תצהיר הצדדים וב"כ לתיק ביהמ"ש ואלו יוגשו תוך 7 ימים. עוד הוסכם כי הבודקת תקבל גם נתונים פרטניים (חסויים) בדבר אופן מימוש הסדר הפשרה. המשיבות חזרו והבהירו כי התחייבו לרתק לטובת חברי הקבוצה צי של כלי רכב, וכי הן יישאו בעלויות הקצאתו מתחילת תקופת ההטבה עד סופה, כך שלא תיוותר יתרה להעברה לקרן.

50. המשיבות מתנגדות לפסיקת הוצאות ושכר טרחה לטובת המועצה. לטענתן, התערבותה הניבה תרומה צנועה לנוגעים בדבר ואת התועלת עליה הצביעה בבקשתה ניתן היה להשיג ביתר יעילות

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

ומהירות. לגרסתן, המועצה עמדה על התנגדותה הגם שהוצע לה כי הסכם הפשרה יתוקן ברוח הערותיה, עוד בטרם הגישה אותה. עוד נטען כי עמדת המועצה הייתה בעיקרה זהה לזו של היועץ המשפטי לממשלה, וניתן היה להסתפק בה.

51. על טענות אלו השיבה המועצה כי מינוי הבודקת הוא פרי עמידתה על חוסר בפרטים, וכי אותו מינוי הוא שאפשר את מרבית התיקונים המהותיים שהוכנסו בהסדר הפשרה. עוד נטען כי היועץ המשפטי לממשלה הגיש התנגדות רק כחודשיים אחריה.

אישור הסדר הפשרה המתוקן

52. סעיף 19(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע:

בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית – גם כי התובענה שהוגשה עומדת, לכאורה, בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8(א) וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין.

53. הגדרת הקבוצה בהסכם המתוקן היא "לקוחות שירותי הליסינג של שלמה רכב, שלמה ניהול ציים וש. שלמה פסגה בע"מ (חברה בשליטת שלמה רכב) – כולן חברות מקבוצתן של המשיבות ('קבוצת שלמה') – מיום 1.1.2008 ועד ליום 31.12.2011, זולת לקוחות שחכרו כלי רכב מחוץ לישראל [...] (סעיף 3).

54. התובענה עומדת לכאורה בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8(א) לחוק תובענות ייצוגיות, ובנסיבות העניין סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת. לאחר שעיינתי בחומר שבתיק, ובכללו חוות דעת הבודקת, המסמכים החסויים וההתנגדויות, אני סבורה כי ההסדר שגובש, לוטש ותוקן הינו סביר, הוגן וראוי בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה.

55. שווי ההטבה חושב כאמור לפי 103 כלי רכב כפול שש שנים כפול 365 ימים בשנה, והוכפל ב-167.5 ש (מחיר המחירון בנובמבר 2017). בנסיבות המקרה אני סבורה כי הסדר פשרה שמכוחו חברי הקבוצה זוכים להטבה אשר סכומה המקסימלי שווה, על-פי התחשיב שערכה הבודקת, לשיעור הנופל בטווח שבין 42% ל-55% מנזקי הקבוצה, אילו התקבלה התביעה במלואה – הוא סביר. אשר לעמידת המתנגדים על סעד של פיצוי ולא הטבה, אף במחיר שההסכם לא יצא אל הפועל, והחזרת בקשת האישור למסלול הדיוני, השיב היועץ המשפטי לממשלה בכנות: "זו התלבטות אמיתית [...]" (עמ' 11 לפרוטוקול, שורות 2-3). מהמועצה לא התקבלה תשובה עניינית.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

56. ברי שכאשר בהסדר פשרה עסקינן, נשקלים הסיכויים אל מול הסיכונים. בענייננו מדובר בהסדר פשרה שהתגבש במסגרת גישור ארוך בגדרו מונתה המומחית על ידי המגשרת, ובמהלך הדיונים לאחר הגשת הבקשה לאישור ההסכם מונתה המומחית לבודקת מטעם בית המשפט. בהתאם לחוות דעתה, ההטבה תינתן לכל החברים בקבוצה. הבודקת מצאה (עמ' 30 לחוות דעתה) כי רק מקצתם של חברי הקבוצה הם לקוחות פרטיים, בעוד שמרביתם הן חברות המספקות לעובדיהן כלי רכב בהחכר. חברות יוכלו לנצל את ההטבה גם עת יקבלו אורחים או עובדים מחו"ל, או תוך כדי המתנה לרכב קבוע שהוזמן לעובד שהחל לעבוד אצלן וכד' (ראו שם). גם בן משפחתו של לקוח פרטי שברשותו רכב כיום יוכל לממש את ההטבה. לקוחות שהם נהגים חדשים או צעירים יוכלו ליהנות ממנה בתוספת תשלום. השינויים הללו מקסמו באופן סביר את שיעור המימוש. בנסיבות אלו סבורה הבודקת כי ניתן לראות בהטבה סעד כספי.

57. התיקונים הנוספים להסכם, על דעת הצדדים והמתנגדים, תכליתם להגדיל את שיעור מימוש ההטבה עד כמה שניתן. כך למשל, גם מי שחכר רכב לתקופה קצרה משנה יהיה זכאי להטבה; הוסכם כי מספר ימי ההשכרה להם זכאי כל חבר קבוצה יעוגל כלפי מעלה; חברי הקבוצה יוכלו לצרף ימי הטבה בגין כלי רכב מזכים שונים; ניתן יהא לקבל את הרכב בארבעה סניפים הפזורים בארץ ולא רק בזה שבצריפין; בתקופות השיא יועמדו לרשות החברים עד עשרים כלי רכב נוספים; שוכלל מנגנון היידוע בדבר הסדר הפשרה, ובכלל זה משלוח הודעה בדוא"ל לחברי הקבוצה, בין שהם לקוחות קיימים ובין לאלו שכבר לא, בכך יובטח מימוש ההטבה רחב יותר, על אחת כמה וכמה התזכורות שיישלחו לחברים אם ימצא שבשנה מסוימת לא נוצלו מספיק ימי זכאות. כן הוסכם למנות את הבודקת כמפקחת על ביצוע ומימוש ההטבה ואף ניתנו סמכויות לשנות את דרך המימוש. הדו"חות שיועברו לבודקת יהיו מאומתים בתצהירים כדין.

58. מכל הטעמים דלעיל סבורתני כי ההסכם סביר והוגן. אומנם צודקים המתנגדים בטענתם כי ניתן לזהות את חברי הקבוצה ולהשיב להם את הסכומים שנגבו מהם ביתר; עם זאת, מאחר שמדובר בהסדר פשרה, עת נשקלים הסיכונים אל מול הסיכויים של כל אחד מהצדדים וכן הסיכון של החזרת התיק למסלול הדיוני, אשר מטבע הדברים יעמיס הוצאות רבות והארכת הליכים, אני סבורה כי אישור הסדר הפשרה לאחר תיקוניו הוא לטובתם של חברי הקבוצה.

59. בזמן כתיבת פסק הדין, פרצה מגפת הקורונה ועמה המשבר הכלכלי, לפיכך, מצאתי לנכון לזמן את הצדדים לדיון נוסף לצורך בירור השלכות המגפה על הסדר הפשרה. ביום 20.5.21 התקיים דיון בנוכחות הצדדים, ב"כ היועמ"ש, ב"כ המועצה לצרכנות והבודקת. לאחר דין ודברים הוסכם להוסיף את התיקונים שלהלן:

(א) במקום סניף צריפין שנסגר ניתן יהיה לקחת ולהחזיר רכבים מסניף פתח תקוה בנוסף לאחרים.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

(ב) בכפוף לביקוש וזמינות ניתן יהיה להגדיל בחצי שנה הקרובה את מספר הרכבים עד ל- 150 רכבים שיעמדו לרשות חברי הקבוצה לצורך מימוש ההטבה וזאת בכפוף לאישור הבודקת בהתאם לסעיף 4 לנספח 1.

(ג) ככל שהמשבר הכלכלי בעקבות מגפת הקורונה יגרום לכך שירד הביקוש, ניתן שיקול דעת לבודקת להאריך את התקופה המימוש בכפוף להתאמות של צי הרכב עד לשש וחצי שנים.

(ד) מוסכם שבשנים 2020, 2021 יוגש דוח בודקת כל חצי שנה.

כמו כן הוסכם על הצדדים להקדים את מועד כניסתו של ההסכם לתוקף וזאת 10 ימים לאחר שפסק הדין יהפוך לחלוט.

בסעיף 3 לנספח 1 להסדר הפשרה המתוקן ניתן שיקול דעת לבודקת להגמיש ולווסת את תנאי מימוש ההטבה. בהתאם להסכמה בדיון מיום 21.5.20, ניתן שיקול דעת בלעדי לבודקת להאריך את תקופת ההסדר בחצי שנה, כלומר עד לשש וחצי שנים.

התיקונים דלעיל מוסיפים להסכם המתוקן ואינם גורעים ממנו.

אני סבורה כי שינויים אלו נותנים מענה מספק נוכח תקופה זו של אי וודאות כלכלית עקב המגפה והשלכותיה, וניתן לאשר את הסדר הפשרה על כלל תיקונו.

הגמול ושכר הטרחה

60. הצדדים המליצו על גמול למבקשת בסך של 100,000 ₪, בתוספת מע"מ, ושכר טרחת באי-כוחה בסך של 4.6 מיליון ש"ח, בצירוף מע"מ (2.3 מיליון ש"ח לכל אחד משני המשרדים המייצגים את המבקשת). שיעור שכר הטרחה המומלץ עומד על כ-12.1% משווי ההטבה המקסימלי. הבודקת נדרשה לסוגיה זו וציינה כי אפשר בהחלט שההטבה לא תמומש במלואה, למרות זאת ההסכמה בין בצדדים בעניין זה אינה מותנית בשיעור המימוש. מאידך, הצביעה על שתי בעיות בהתניה כזאת: ראשית, באי-כוח המבקשת אינם יכולים להשתתף במאמצי היידוע הואיל והפרטים על זהות חברי הקבוצה חסויים מפניהם. על-כן אפילו כריכת רובו של התשלום בשיעורי המימוש אינה הגיונית ואינה מוצדקת. שנית, בכל תסריט יוטלו עלויות ההסדר רובן ככולן על המשיבות. לפיכך, בהינתן שמימוש ההטבה צפוי להימשך שש שנים, הציעה ש-76 אחוז משכר הטרחה המומלץ (3,496,000 ₪) ישולמו בתוספת מע"מ בתוך שלושים יום מיום הפיכתו של פסק-הדין חלוט, ו-24 האחוזים הנותרים (1,104,000 ₪ בצירוף מע"מ) יופקדו בחשבון נאמנות אשר ישמש לתשלום שכר הטרחה הנותר, באופן שאם יעמוד שיעור מימוש ימי הזכאות בשנה מסוימת על 50% או יעלה על שיעור זה, תשולם לבאי-כוח המבקשים שישית מאותה יתרה, בסך של 184 אלף ש"ח, בצירוף מע"מ. אם יפחת ממחצית, יקבלו באי-כוח המבקשת את "[...] החלק היחסי של

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

שיעור המימוש מה-1/6 של היתרה בגין אותה שנה [...]. העודף יישאר בחשבון ובסופו של דבר יועבר לעמותה העוסקת בנושאים קרובים לאלו שבהם עוסקת התובענה (עמ' 48 לחוות דעת הבודקת).

ככלל הסכמת הצדדים בעניין גמול ושכ"ט מהווה המלצה בלבד. בנסיבות המפורטות מצאתי בעיקרון לאמץ את המלצת הבודקת לעניין שכה"ט לב"כ המבקשת אשר מאזנת בין סכום ההטבה המקסימלי לבין המימוש בפועל. הסכום העודף, בחן הנאמנות, ככל שיותר, יועבר קרן לניהול ולחלוקת כספים הנפסקים כסעד בהתאם לסעיף 27 א לחוק תובענות ייצוגיות, אשר תנתב את הסכום לגוף העוסק בנושאים קרובים לאלו שעוסקת בהן התובענה דנא.

61. הגמול למועצה ושכר טרחת באי-כוחה שהתבקש על-פי סעיף 18(1ד)(1) לחוק תובענות ייצוגיות. סעיף 22(ג)(2) לחוק מתיר לבית המשפט המכריע בתובענה הייצוגית "לפסוק גמול לארגון שהשתתף בדיונים בתובענה הייצוגית לפי הוראות סעיף 15, אם מצא שהדבר מוצדק לאור הטרחה שטרחה והתרומה שתרם בהשתתפותו בדיונים כאמור".

אני סבורה שיש להיעתר לבקשת המועצה לאחר שעמדה על כשלים בהסדר המקורי. התנגדותה הוגשה לפני למעלה משנה וחצי, ובאי-כוחה התייצבו לכל אחד משלושת הדיונים שהתקיימו בעניין הסדר הפשרה ואף נועדו עם הבודקת, העירו את הערותיהם על חוות דעתה והגישו את עמדתם. אין ספק שהתייצבות המועצה בהליך הייתה כרוכה בהשקעת זמן ומשאבים לא-מבוטלים ותרמה לתיקון ההסדר. בהתחשב בהיקף תרומתה להליך, נמצא לחייב את המשיבות בשכר טרחת באי-כוח המועצה, בסכום כולל של 75,000 ₪ (מע"מ כלול).

סוף דבר

62. ההסכמות המפורטות בסעיפים 49 ו 59 מהווים חלק מהסכם הפשרה המתוקן .
63. מכל הטעמים דלעיל אני מאשרת את הסכם הפשרה המתוקן ונותנת לו תוקף של פסק-דין.
64. תחילת ביצוע הסכם הפשרה - תוך 10 ימים מיום שפסק דין זה יהיה חלוט.
65. עילות התביעה והסעד הם כמפורט לעיל, ויראו את פסק-הדין כמעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה.
66. הבודקת מתמנה מפקחת על ביצוע ההטבה ומימושה כמפורט בפסק דין זה. הבודקת תגיש בשנים 2020 ו-2021 דוחות מידי חצי שנה. ולאחר מכן יוגש מידי שנה. נוסף על כך יוגש תצהיר רואה-חשבון ממשרד רואי-החשבון החיצוני של החברה. המשיבות ימציאו לבודקת נתונים פרטניים (חסויים) של כל תת קבוצה כמוסכם על הצדדים. כל דו"ח שיוגש לבודקת יהיה מאומת בתצהיר. בדו"ח הבודקת ובתצהיר יפורטו שיעורי המימוש של ההטבה עד אותו מועד. אם לא יהיה שיעור ההטבה מספק, יוגברו מאמצי היידוע, כפי שנקבע בהסדר וכפי שיורה בית המשפט.

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

25 במאי 2020
ב' בסיוון תש"ף

ת"צ 15-12-6658 פולר מערכות אלקטרוניות
בע"מ נ' ש. שלמה החזקות בע"מ ואח'

67. עם סיום מתן ההטבה תגיש הבודקת דוח כולל. כמו כן יוגש תצהיר רואה-חשבון ממושרד רואי-חשבון החיצוני של המשיבות על השלמת הפעולה לפי הוראות ההסדר.

68. תוך 14 יום מהיום יוגשו תצהירי הצדדים וב"כ בהתאם לסעיף 18 (ב) לחוק תובענות ייצוגיות.

69. הודעה על מתן פסק-הדין תראה אור ביומונים 'ידיעות אחרונות' ו'גלובס'. המודעה תתפוס בגודל רבע עמוד, ונוסחה יוגש לאישורי בתוך 14 יום מהיום. תמצית פסק-הדין תפורסם על ידי המשיבות באתר המרשתת של קבוצת שלמה לאורך כל תקופת ההטבה (6 שנים), בעמוד הבית, או בעמוד אליו ניתן להגיע בהקשה על קישור יחיד מעמוד הבית. המשיבות יבצעו פרסומים נוספים לפי הוראות נספח 1א להסכם הפשרה המתוקן ובהתאם לאמור לעיל. נוסח ההודעות, לרבות אלו שישלחו בדוא"ל, יובאו גם הם לאישורי תוך 14 יום מהיום.

70. מאושר הגמול ושכ"ט כאמור בסעיפים 61-62 לעיל.

הצדדים ישלחו העתק ליועץ המשפטי לממשלה למנהל בתי המשפט.

ניתן היום, ב' סיוון תש"ף (25 במאי 2020), בהעדר הצדדים.

צילה צפת, שופטת, סגנית הנשיא

